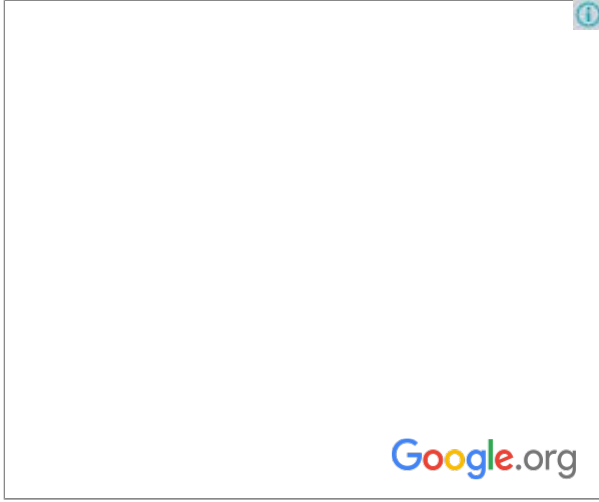

Bir berber bir berbere...

23.02.2016 10:01

SEVİN OKYAY
sevino@gmail.com

Ocak-Şubat ayları, en azından iki yıldır, bir âfet. Eserleriyle tanıdığımız, bazen şahsen de tanıdığımız sanatçılar birbiri ardınca bu dünyayı terk ediyor. Çok yakınlarda da ilk ikisi aynı günde olmak üzere Harper Lee ile Umberto Eco'yu ve akılda kalıcı tartışmalı filmlerin yönetmeni Andrzej Zulawski'yi yitirdik.

İf'te görüp sevdiğimiz filmlerden "No Home Movie" de bize sanat dünyasının bir başka kaybını, avangard ve öncü yönetmen Chantal Akerman'ı ve yukarıdaki belgeselinin başkarakteri olan annesini hatırlattı. Ama İf'te bir film daha vardı ki, hem otuz yıl sonra ortaya çıktı, hem de yaşı tutanlara gençlik dönemlerinden arkadaşları özletti. Merlyn Solakhan'ın (Merlin Ecer) Türkiye'de ilk kez gösterilen ve Berlin'deki Alman Film ve Televizyon Akademisi'nden mezuniyet filmi olan 1985 tarihli "Tekerleme / Tongue Twister"ı tıklım tıklım dolu bir salonda izlendi ve bugün için ek bir gösterim konu. Film ekibinden yönetmen Solakhan, diyalog yazarı İzzet Yasar, sesleri alan Thomas Balkenhole (Türk sinemasına çok emeği geçmiştir) gösterimden sonra sahnede yer aldı. Ama bizi en çok etkileyenler, filmde oynayan sevgili arkadaşlarımızdı.

Çok arkadaş vardı aslında. Şu sıralarda CCR'de bir sergisi olan sevgili Mehmet Güreli, BİLSAK'tan ve BİLSAK Caz Festivali'nden arkadaşımız Mustafa Kemal Ağaoğlu kısacık rollerle karşımıza çıktılar. Filmde önemli bir rol de oynayan İzzet Yasar, yukarıda da belirttiğim gibi salondaydı. Solakhan'ın, film için özellikle teşekkür ettiği kişiler arasındaki eşi Seçkin

En Çok Okunan Haberler

- Yeşilçam'ın tüm emekçileri zor durumda
- Düş dünya
- "Barış..."
- 'Şimdiki yönetim oyunun arkasında'
- Özgürleştirilmiş Kuşların Masalı: Dil Kuşu
- Frida Kahlo'nun birbirinden güzel 7 eseri ve hikayesi
- Emma Watson, kitap okumak için oyunculuk kariyerine ara verdi
- Berlin'de ödül kazanan İsraili yönetmen: İsrail hükümeti faşist

Yasar da. Bu küçük teşekkür listesinde yer alan Salih Ecer'i de bir kez daha hasretle andım.

Ama asıl etkilendiğim kişiler, vefatından önce epeyce bir süre YKY'de birlikte çalıştığımız, ondan çok öncesinden de tanıdığım şair kardeşim Mustafa Irgat'tı. Mustafa'yı sadece şair diye tanımlamak haksızlık. Mustafa, Mustafa'ydı, filmde nasıl görüyorsanız, aşağı yukarı öyleydi. Tıpkı

Zümrüt Pekin gibi. Filmi izleyen pek çok kişi, Zümrüt'ü, konuşmasını, tarzını ne kadar beğendiklerini söylediler. O da Zümrüt'tü işte, yıllarca neredeyse her akşam gördüğümüz adalı kızımız. Biz onu adadan tanımiyorduk, o başka.

Zümrüt'ün karakteri, aynı zamanda filmin merkezindeki karakterdi. Boş bulunmuşum, ben o karakterin Şiir olacağını sanıyordum. Değilmiş. Üstelik, Şiir sanırım Dalyan'da yaşadığı için gösterime de gelememişti. Merlyn Solakhan'ın "80'ler sonrası İstanbul'unun tekinsizliğini sokaklarda" gezinerek belli eden, umumi telefonlardan jetonla boyuna birilerini arayan, ama o döneme yakışan bir şekilde bir türlü aradıklarını bulamayan kadınıydı o. Gene yönetmene göre film, "ülkesinden uzak düşmüş birinin gözleri ve duygularıyla İstanbul'a" bakıyordu. 12 Eylül'ün ardından entelektüellerin hayatta kalmaya çalışırken yaşadıkları güçlükleri de sergiliyordu. Zümrüt ile Mustafa'nın karşılıklı sıraladıkları tuhaf sokak isimleri (adı boyuna değişip Başkurt olan Sormagir sokağı gibi) ve bildiğimiz-bilmediğimiz tekerlemeler, Solakhan'a göre zorlu dönemlerde bir öz-sansür yöntemiydi. "İzzet Yasar edebi eserlerden bir sürü alıntı yaparak sansürün üstesinden gelmişti, tıpkı [Jean-Luc] Godard gibi" diyor.

Bütün kadro, yönetmenin arkadaşlarıydı, hiçbiri emeklerine karşılık para talep etmemişti. Otuz yıl sonra "Tekerleme"yi keşfeden ve 15. İstanbul uluslararası Bağımsız Film Festivali'nde Türk izleyicilerin karşısına çıkarılmasını sağlayan kişi ise, o ilk gösterimde salonda olan genç sinema araştırmacısı, İstanbul merkezli sinema kolektifi Fol'un küratörü Burak Çevik olmuş. Yönetmeni arayıp, elinde filminin dijital bir kopyasının olduğunu bildirmiş. Biz de Burak'a teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bu arada, Thomas'ın çok beğendiği Merlyn Solakhan belgesellerini de bir fırsat olsa, izlese diyorum. Ama bugün vaktiniz varsa, öncelikle "Tekerleme"yi kaçırmayın derim.

Etiketler: film İstanbul şair şiir sinema gençlik Berlin caz mustafa kemal 12 Eylül sanat Türkiye televizyon sansür

Yazarın Diğer Yazıları

23 Şubat 2016 Salı

■ Bir berber bir berbere...

■ Zayıf karakterler güçlü oyuncular: The Mysteries of Laura

Bizi Takip Edin

BirGün E-Gazete

BİRGÜN GAZETESİNİ PDF OLARAK OKUMAK İÇİN ÜYE OLUNUZ.

[Üye Ol](#) [Üye Girişi](#)

BirGün Ekler

BirGün

PAZAR

BirGün

FİKİR

BirGün

KİTAP

Bir berber bir berbere...

Ocak-Şubat ayları, en azından iki yıldır, bir âfet. Eserleriyle tanıdığımız, bazen şahsen de tanıdığımız sanatçılar birbiri

■ **Ne günü demiştiniz?** 16 Şubat 2016 Salı

Pazar günü malum bir gündü, kutlayan kutladı, hediyeler alındı verildi, hoşça vakit geçirildi. Ben her zamanki gibi, küçükken

■ **Hangisine gitsen?** 9 Şubat 2016 Salı

!f İstanbul mevsimi geldi. Gerçi festivalin İstanbul faslı 18 Şubat'ta başlıyor ama bazı biletler öyle çok satmış ki, şimdiden

■ **!f filmleri, caz tatili** 2 Şubat 2016 Salı

Ocak ayını uğurladık. Kendisini yeniden görmeye hevesli değiliz. Ülkedeki ve dünyadaki durum bir yana, bu kadar çok müzisyenin

■ **Ettore!!!** 26 Ocak 2016 Salı

İnsan İstanbul Film Festivali gibi bir organizasyonun ta başından, Sinema Günleri'nden beri içinde olunca, hiç unutmadığı

■ **Çarnaçar 365** 19 Ocak 2016 Salı

Banu ve Onur Ertuğrul kelimeleri seviyor. Evveleski çok severlermiş. Hatta favorilerini bir yerde toplamaya karar vermiş ve bu

■ **Kim bu adamlar?** 12 Ocak 2016 Salı

Yani şimdi kim hangi kitabın satacağının, hangi derginin değil satmak piyasaya bile çıkacağına belli olmadığı bir âlemde

■ **Her yerde kar var** 5 Ocak 2016 Salı

Komiklik olsun diye bu başlığı koydum sanıyorsanız, hemen belirteyim ki dün Adamo'nun sesi bangır bangır Facebook'tan

■ **Hepsinin en iyisi** 29 Aralık 2015 Salı

Daha önce de yazmıştım galiba, Oscar ve sair ödül törenleri ile festivallerde seçilen "en İyi"lerden kurtulmak mümkün değil.

■ **Bach buraları sevdi** 22 Aralık 2015 Salı

Bach Günleri başladı, hatta bitiyor. Bunda biraz da Avrupa'nın en eski Barok müzik topluluklarından Estonyalı topluluk Hortus

